

22006A1016(01)

L 285/3

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

16.10.2006

ACORD MULTILATERAL

între Comunitatea Europeană și statele sale membre, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Bulgaria, Republica Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Republica Islanda, Republica Muntenegru, Regatul Norvegiei, România, Republica Serbia și Misiunea administrației interimare a Națiunilor Unite în Kosovo ⁽¹⁾ privind înființarea unui spațiu aerian comun european

REGATUL BELGIEI,

REPUBLICA CEHĂ,

REGATUL DANEMARCEI,

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

REPUBLICA ESTONIA,

REPUBLICA ELENĂ,

REGATUL SPANIEI,

REPUBLICA FRANCEZĂ,

IRLANDA,

REPUBLICA ITALIANĂ,

REPUBLICA CIPRU,

REPUBLICA LETONIA,

REPUBLICA LITUANIA,

MARELE DUCAT DE LUXEMBURG,

REPUBLICA UNGARĂ,

REPUBLICA MALTA,

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS,

REPUBLICA AUSTRIA,

REPUBLICA POLONĂ,

REPUBLICA PORTUGHEZĂ,

REPUBLICA SLOVENIA,

REPUBLICA SLOVACĂ,

REPUBLICA FINLANDA,

REGATUL SUEDEI,

REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD,

denumite în continuare „statele membre CE”, și

COMUNITATEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Comunitatea” sau „Comunitatea Europeană”, și

REPUBLICA ALBANIA,

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA,

(¹) În conformitate cu Rezoluția Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1244 din 10 iunie 1999.

REPUBLICA BULGARIA,
REPUBLICA CROAȚIA,
FOSTA REPUBLICĂ IUGOSLAVĂ A MACEDONIEI,
REPUBLICA ISLANDA,
REPUBLICA MUNTENEGRU,
REGATUL NORVEGIEI,
ROMÂNIA,
REPUBLICA SERBIA și
ADMINISTRAȚIA INTERIMARĂ A NAȚIUNILOR UNITE ÎN KOSOVO,

toate statele și instituțiile menționate mai sus sunt denumite în continuare „părți contractante”,

RECUNOSCÂND caracterul integrat al aviației civile internaționale și dorind să creeze un spațiu aerian comun european (SACE) bazat pe accesul reciproc la piețele de transport aerian ale părților contractante, pe libertatea de stabilire, pe condiții echitabile de concurență și pe respectarea acestor norme, inclusiv în domeniul siguranței, al securității, al gestionării traficului aerian, al armonizării sociale și al mediului,

AVÂND ÎN VEDERE că normele referitoare la SACE trebuie să se aplice la nivel multilateral în cadrul SACE și, prin urmare, nu pot fi prevăzute norme specifice în acest sens,

CONVENIND că este necesar ca normele SACE să se bazeze pe legislația relevantă în domeniu în vigoare în cadrul Comunității Europene menționată în anexa I la prezentul acord, fără a aduce atingere normelor cuprinse în Tratatul de instituire a Comunității Europene,

RECUNOSCÂND că respectarea în totalitate a normelor SACE îndreptățește părțile contractante să beneficieze de avantajele oferite de SACE, inclusiv în ceea ce privește accesul pe piață,

AVÂND ÎN VEDERE faptul că respectarea normelor SACE, inclusiv în ceea ce privește accesul total pe piață, nu poate fi realizată într-o singură etapă, ci mai degrabă prin intermediul unei tranziții facilitate de o serie de dispoziții specifice cu o durată limitată,

SUBLINIIND că, sub rezerva dispozițiilor tranzitorii, atunci când este cazul, normele referitoare la accesul pe piață al transportatorilor aerieni ar trebui să excludă toate limitările în ceea ce privește frecvențele, capacitatea, rutele aeriene, tipurile de aeronave sau alte restricții similare care rezultă din acorduri sau înțelegeri bilaterale în domeniul transporturilor aeriene și că accesul pe piață al transportatorilor aerieni nu ar trebui să fie condiționat de încheierea unor acorduri comerciale sau de alte înțelegeri similare,

SUBLINIIND că transportatorii aerieni ar trebui să beneficieze de un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește accesul acestora la infrastructura de transport aerian, în special în cazurile în care aceste infrastructuri sunt limitate,

LUÂND ÎN CONSIDERARE faptul că acordurile de asociere dintre Comunitățile Europene și statele membre ale acestora și anumite alte părți contractante prevăd, în principiu, că în vederea asigurării unei dezvoltări coordonate și a unei liberalizări progresive a transporturilor între părțile la aceste acorduri, adaptate la necesitățile comerciale comune, condițiile de acces reciproc pe piața transporturilor aeriene ar trebui să fie reglementate prin acorduri speciale,

LUÂND ÎN CONSIDERARE dorința fiecăreia dintre părțile asociate de a asigura compatibilitatea legislației sale din domeniul transporturilor aeriene și din domeniile conexe cu cea a Comunității Europene, inclusiv cu privire la dezvoltările legislative viitoare în cadrul Comunității,

RECUNOSCÂND importanța asistenței tehnice din această perspectivă,

RECUNOSCÂND faptul că relațiile dintre Comunitate și statele membre CE și Norvegia și Islanda trebuie să fie în continuare reglementate de Acordul privind Spațiul Economic European,

DORIND să permită extinderea ulterioară a spațiului aerian comun european,

REAMINTIND negocierile dintre Comunitatea Europeană și părțile asociate, în scopul încheierii de acorduri privind anumite aspecte ale serviciilor aeriene care să alinieze la legislația Comunității Europene acordurile bilaterale privind serviciile aeriene încheiate între statele membre CE și părțile asociate,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

OBIECTIVE ȘI PRINCIPII

Articolul 1

(1) Scopul prezentului acord îl reprezintă crearea unui spațiu aerian comun european, denumit în continuare „SACE”. Acest spațiu se bazează pe accesul liber pe piață, pe libertatea de stabilire, pe condiții echitabile de concurență și pe norme comune, inclusiv în domeniul siguranței, al securității, al gestionării traficului aerian, al mediului și în domeniul social. În acest scop, prezentul acord stabilește normele aplicabile între părțile contractante în condițiile stabilite în continuare. Aceste norme includ dispozițiile stabilite în legislația specificată în anexa I.

(2) Dispozițiile prezentului acord se aplică în măsura în care privesc transportul aerian sau un domeniu conex menționat în anexa I.

(3) Prezentul acord constă dintr-o serie de articole prin care se stabilește funcționarea generală a SACE, denumit în continuare „acordul principal”, dintr-o serie de anexe, dintre care anexa I cuprinde legislația Comunității Europene aplicabilă între părțile contractante în temeiul acordului principal, precum și dintr-o serie de protocoale, dintre care cel puțin unul pentru fiecare parte asociată stabilește dispozițiile tranzitorii aplicabile acestora.

Articolul 2

(1) În sensul prezentului acord:

- (a) „acord” înseamnă acordul principal, anexele la acesta, actele prevăzute în anexa I, precum și protocoalele sale;
- (b) „parte asociată” înseamnă Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Bulgaria, Republica Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Republica Muntenegru, România, Republica Serbia sau orice alt stat sau entitate care devine parte la prezentul acord în conformitate cu articolul 32;
- (c) o „parte asociată suplimentară” sau „MINUK” înseamnă Misiunea administrației interimare a Națiunilor Unite în Kosovo, în temeiul Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite din 10 iunie 1999;
- (d) „parte contractantă” înseamnă, în ceea ce privește Comunitatea și statele membre CE, Comunitatea și statele membre CE sau Comunitatea, sau statele membre CE. Sensul acestei expresii se deduce în fiecare caz din dispozițiile relevante ale prezentului acord, precum și din competențele Comunității și ale statelor membre ale CE, astfel cum sunt consacrate în Tratatul CE;
- (e) „partener SACE” înseamnă o parte asociată, Norvegia sau Islanda;
- (f) „Tratatul CE” înseamnă Tratatul de instituire a Comunității Europene;
- (g) „acord SEE” înseamnă acordul privind Spațiul Economic European, împreună cu protocoalele și anexele sale, semnat la 2 mai 1992 și la care sunt părți Comunitatea Europeană,

statele membre ale acesteia, Islanda, Liechtenstein și Norvegia;

- (h) „acord de asociere” înseamnă fiecare dintre acordurile care stabilesc o asociere între Comunitatea Europeană sau între Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și respectiva parte asociată, pe de altă parte;
- (i) „transportator aerian SACE” înseamnă un transportator aerian care este titular al unei licențe în sensul dispozițiilor prezentului acord, în conformitate cu dispozițiile actelor relevante specificate în anexa I;
- (j) „autoritate competentă în domeniul aviației civile” înseamnă o agenție guvernamentală sau un organism public autorizat să evalueze conformitatea produselor, serviciilor sau a licențelor și să certifice și să controleze utilizarea sau vânzarea produselor, serviciilor sau licențelor pe teritoriul aflat sub jurisdicția unei părți contractante și care poate să ia măsuri coercitive pentru a se asigura că produsele sau serviciile comercializate pe teritoriul său respectă cerințele legale;
- (k) „convenție” înseamnă Convenția privind aviația civilă internațională, deschisă spre semnare la Chicago, la 7 decembrie 1944, precum și modificările și anexele la aceasta;
- (l) „SESAR” înseamnă programul de punere în aplicare din punct de vedere tehnic a Cerului European Unic, care prevede o cercetare, elaborare și o desfășurare coordonată și sincronizată a noilor generații de sisteme de control al traficului aerian (ATM);
- (m) „plan general ATM” înseamnă punctul de pornire al SESAR;
- (n) „stat membru CE” înseamnă un stat membru al Comunității Europene.

(2) Utilizarea termenilor „țară”, „resortisant”, „resortisanți” sau „teritoriu” nu aduce atingere statutului fiecărei părți contractante în temeiul legislației internaționale.

Articolul 3

Dispozițiile aplicabile ale acelor menționate sau conținute fie în anexa I, adaptate în conformitate cu dispozițiile anexei II, fie în hotărârile comitetului mixt, sunt obligatorii pentru părțile contractante și fac parte din legislațiile interne ale acestora sau sunt integrate în acestea, după cum urmează:

- (a) un act corespunzător unui regulament al Comunității Europene este integrat în legislația internă a părților contractante;
- (b) un act corespunzător unei directive a Comunității Europene lasă la latitudinea autorităților părților contractante alegerea formei și modului de punere în aplicare.

Articolul 4

Părțile contractante iau toate măsurile corespunzătoare generale sau speciale pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor ce decurg din prezentul acord și se abțin de la luarea oricărei măsuri care ar putea periclita atingerea obiectivelor prezentului acord.

Articolul 5

Dispozițiile prezentului acord nu aduc atingere relațiilor dintre părțile contractante la acordul SEE.

NEDISCRIMINARE

Articolul 6

În sensul prezentului acord și fără a aduce atingere nici uneia dintre dispozițiile speciale ale acestuia, se interzice orice discriminare pe motiv de naționalitate.

DREPTUL DE STABILIRE

Articolul 7

În cadrul și cu respectarea condițiilor prezentului acord și fără a aduce atingere dispozițiilor cuprinse în actele relevante specificate în anexa I, nu există restricții privind dreptul de stabilire a resortisanților unui stat membru CE sau ai unui partener SACE pe teritoriul oricăruia dintre acestea. Dreptul de stabilire include dreptul de a iniția și de a desfășura activități pe cont propriu și de a înființa și de a conduce întreprinderi, în special companii sau societăți comerciale, în condițiile stabilite pentru proprii resortisanți prin legislația țării de stabilire. Aceste dispoziții se aplică și la înființarea de agenții, filiale sau sucursale de către resortisanții oricăruia dintre statele membre CE sau ai partenerilor SACE, stabiliți pe teritoriul oricăruia dintre aceștia.

Articolul 8

(1) În cadrul prezentului acord și fără a aduce atingere dispozițiilor actelor relevante specificate în anexa I, companiile sau societățile comerciale înființate sau care funcționează în conformitate cu legislația unui stat membru CE sau a unui partener SACE și care își au sediul principal în cadrul SACE beneficiază de același tratament ca și persoanele fizice care sunt resortisanți ai statelor membre CE sau ai partenerilor SACE.

(2) „Companii sau societăți comerciale” înseamnă companii sau societăți comerciale înființate potrivit dreptului civil sau comercial, inclusiv societăți cooperative și alte persoane juridice reglementate de dreptul public sau privat, cu excepția celor nonprofit.

Articolul 9

(1) Dispozițiile articolelor 7 și 8 nu se aplică activităților care, pe teritoriul oricăreia dintre părțile contractante, sunt legate, chiar și ocazional, de exercitarea autorității publice.

(2) Dispozițiile articolelor 7 și 8 și măsurile luate în temeiul acestora nu aduc atingere aplicabilității dispozițiilor stabilite prin actele cu putere de lege și prin actele administrative adoptate de părțile contractante referitoare la intrare, ședere și angajare sau care prevăd un tratament special pentru cetățenii străini pe motive de ordine publică, securitate publică sau sănătate publică.

Articolul 10

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor mai favorabile din acordurile existente și în cadrul prezentului acord, părțile contractante elimină restricțiile cantitative și măsurile cu efect echivalent privind transferul echipamentelor, al consumabilelor, al pieselor de schimb și al altor dispozitive, atunci când sunt necesare pentru ca un transportator aerian SACE să continue să asigure serviciile de transport aerian în condițiile prevăzute în prezentul acord.

(2) Obligația menționată la alineatul (1) nu exclude posibilitatea părților contractante de a interzice sau de a impune restricții cu privire la astfel de transferuri pe motive de ordine publică, securitate publică, de protecție a sănătății și vieții oamenilor, animalelor sau a plantelor sau de protecție a proprietății intelectuale, industriale și comerciale. Cu toate acestea, astfel de interdicții sau restricții nu trebuie să constituie mijloace de discriminare arbitrară sau restricții mascate asupra comerțului între părțile contractante.

SIGURANȚA AERIANĂ

Articolul 11

(1) Părțile contractante pun în aplicare mijloacele adecvate pentru a se asigura că aeronavele înregistrate pe teritoriul uneia dintre părțile contractante, atunci când aterizează pe aeroporturile de pe teritoriul unei alte părți contractante, respectă normele internaționale de siguranță stabilite în conformitate cu convenția și fac obiectul unor inspecții pe rampă de către reprezentanții autorizați ai celeilalte părți contractante, la bordul și în jurul aeronavelor, pentru a verifica atât valabilitatea documentelor aeronavei și ale echipajului, cât și starea aparentă în care se află aeronavele și echipamentele acestora.

(2) O parte contractantă poate cere, în orice moment, consultări privind normele de siguranță menținute de o altă parte contractantă în alte domenii decât cele acoperite de actele prevăzute în anexa I.

(3) Nici una dintre dispozițiile prezentului acord nu poate fi interpretată în sensul limitării atribuțiilor autorității competente de aviație civilă de a lua imediat toate măsurile adecvate ori de câte ori constată că este posibil ca un produs sau un serviciu:

- (i) să nu corespundă normelor minime care pot fi stabilite în temeiul convenției sau
- (ii) să dea naștere la motive serioase de îngrijorare – ca urmare a unei inspecții prevăzute la alineatul (1) – referitoare la faptul că o aeronavă sau operarea unei aeronave nu respectă normele minime stabilite în temeiul convenției sau
- (iii) să dea naștere la motive serioase de îngrijorare privind respectarea și aplicarea eficientă a normelor minime stabilite în temeiul convenției.

(4) În cazul în care o autoritate competentă în domeniul aviației civile ia măsuri în temeiul alineatului (3), aceasta informează cu promptitudine autoritățile competente în domeniul aviației civile ale celorlalte părți contractante cu privire la luarea acestor măsuri, prezentând motivele care au stat la baza măsurilor.

(5) În cazul în care nu se pune capăt măsurilor întreprinse în conformitate cu alineatul (3) deși temeiul pentru luarea acestora a încetat să existe, orice parte contractantă poate să sesizeze comitetul mixt.

(6) Orice modificări aduse legislației naționale cu privire la statutul autorității competente în domeniul aviației civile sunt notificate de către partea contractantă în cauză celorlalte părți contractante.

SECURITATE AERIANĂ

Articolul 12

(1) În scopul de a proteja aviația civilă de actele de intervenție ilegale, părțile contractante asigură aplicarea normelor comune de bază și a mecanismelor de monitorizare a conformității privind securitatea aeriană cuprinse în anexa I, pe toate aeroporturile situate pe teritoriile lor, în conformitate cu dispozițiile relevante menționate în acea anexă.

(2) Părțile contractante își oferă reciproc, la cerere, toată asistența necesară pentru a preveni capturarea ilicită a aeronavelor civile și alte acte ilicite îndreptate împotriva siguranței unor asemenea aeronave, a pasagerilor și echipajelor acestora, a aeroporturilor și a dispozitivelor de navigație aeriană și orice altă amenințare la adresa securității aviației civile.

(3) În cazul unui incident sau al unei amenințări privind un incident legat de capturarea ilicită a unei aeronave civile sau alte acte ilicite îndreptate împotriva siguranței unei asemenea aeronave, a pasagerilor și echipajului acesteia, a aeroporturilor sau a dispozitivelor de navigație aeriană, părțile contractante își acordă reciproc asistență prin facilitarea comunicării și a altor măsuri adecvate menite să pună capăt rapid și sigur unui asemenea incident sau unei amenințări privind un asemenea incident.

(4) O parte asociată poate face obiectul unei inspecții efectuate de Comisia Europeană în conformitate cu legislația relevantă a Comunității Europene menționată în anexa I și i se poate solicita să participe la inspecțiile efectuate de Comisia Europeană în alte părți contractante.

GESTIONAREA TRAFICULUI AERIAN

Articolul 13

(1) Părțile contractante cooperează în domeniul gestionării traficului aerian în vederea extinderii Cerului European Unic la SACE, în scopul consolidării normelor actuale de siguranță și a eficienței globale a normelor generale de trafic aerian în Europa, al optimizării capacității și reducerii întârzierilor.

(2) În vederea facilitării aplicării legislației privind Cerul European Unic pe teritoriile lor,

— părțile asociate iau cu prima ocazie, în limitele competențelor lor, toate măsurile necesare pentru a adapta structurile lor instituționale de gestionare a traficului aerian la Cerul European Unic, în special prin desemnarea sau înființarea unor organisme naționale de supraveghere adecvate, independente cel puțin din punct de vedere funcțional față de furnizorii de servicii de navigație aeriană;

— Comunitatea Europeană cooperează cu părțile asociate cu privire la orice inițiativă operațională în domeniul serviciilor de navigație aeriană, al spațiului aerian și al interoperabilității ce derivă din Cerul European Unic, în special printr-o implicare timpurie a eforturilor părților contractante relevante, în vederea stabilirii blocurilor funcționale de spațiu aerian.

(3) Comunitatea Europeană veghează asupra implicării pe deplin a părților asociate în dezvoltarea unui plan general ATM în cadrul programului SESAR al Comisiei.

CONCURENȚĂ

Articolul 14

(1) În cadrul prezentului acord se aplică dispozițiile anexei III. În cazul în care norme privind concurența și ajutoarele de stat sunt incluse în alte acorduri între două sau mai multe părți contractante, cum ar fi acordurile de asociere, aceste norme se aplică între acele părți.

(2) Articolele 15, 16 și 17 nu se aplică în ceea ce privește dispozițiile din anexa III.

APLICARE

Articolul 15

(1) Fără a aduce atingere alineatelor (2) și (3), fiecare parte contractantă se asigură că drepturile care derivă din prezentul acord, în special din actele specificate în anexa I, pot fi invocate în fața instanțelor naționale.

(2) În cazurile în care poate fi afectată autorizarea în temeiul prezentului acord a unor servicii aeriene actuale sau potențiale, instituțiile Comunității Europene beneficiază de competențele acordate acestora în mod special în temeiul dispozițiilor actelor prevăzute sau conținute în anexa I.

(3) Toate cazurile privind legalitatea deciziilor luate de către instituțiile Comunității Europene în temeiul prezentului acord, în special în temeiul actelor specificate în anexa I, sunt de competența exclusivă a Curții de Justiție a Comunităților Europene, denumită în continuare „Curtea de Justiție”.

INTERPRETARE

Articolul 16

(1) În măsura în care dispozițiile prezentului acord și dispozițiile actelor specificate în anexa I sunt identice în conținut cu dispozițiile corespunzătoare ale Tratatului CE și cu actele adoptate în temeiul acestui tratat, acele se interpretează în ceea ce privește punerea lor în aplicare și aplicarea lor efectivă, în conformitate cu hotărârile și deciziile relevante ale Curții de Justiție și ale Comisiei Europene adoptate înainte de data semnării prezentului acord. Hotărârile și deciziile luate după semnarea prezentului acord se comunică celorlalte părți contractante. La cererea uneia dintre părțile contractante, implicațiile acestor hotărâri și decizii ulterioare sunt determinate de comitetul mixt în vederea asigurării bunei funcționări a prezentului acord. Interpretările existente se comunică partenerilor SACE înainte de data semnării prezentului acord. Deciziile luate de comitetul mixt în temeiul acestei proceduri trebuie să fie în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție.

(2) În cazul în care intervine o problemă de interpretare a prezentului acord, a dispozițiilor actelor specificate în anexa I sau a actelor adoptate în temeiul acestora, identice în conținut cu dispozițiile corespunzătoare din Tratatul CE și cu actele adoptate în temeiul Tratatului CE, într-un caz aflat pe rol la o curte sau tribunal al unui partener SACE, curtea sau tribunalul solicită Curții de Justiție să se pronunțe asupra acestei probleme, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar pentru a pronunța o hotărâre și este în conformitate cu anexa IV. Un partener SACE poate stabili, prin decizie și în conformitate cu anexa IV, măsura și modalitățile în care curțile și tribunalele sale aplică această dispoziție. O astfel de decizie este comunicată depozitarului și Curții de Justiție. Depozitarul informează celelalte părți contractante.

(3) În cazul în care, în conformitate cu alineatul (2), instanța unei părți contractante, împotriva hotărârilor cărora nu se mai poate introduce nicio cale de atac în conformitate cu legislația națională, nu se poate adresa Curții de Justiție, respectiva parte contractantă transmite orice hotărâre a acestei instanțe comitetului mixt care acționează pentru a menține o interpretare uniformă a prezentului acord. În cazul în care comitetul mixt, în termen de două luni de la prezentarea în fața acestuia a unei divergențe între jurisprudența Curții de Justiție și o hotărâre a instanței acestei părți contractante, nu a reușit să mențină interpretarea uniformă a prezentului acord, se pot aplica procedurile prevăzute la articolul 20.

LEGISLAȚIE NOUĂ

Articolul 17

(1) Prezentul acord nu aduce atingere dreptului fiecărei părți contractante, sub rezerva respectării principiului nediscriminării și a dispozițiilor prezentului articol și ale articolului 18 alineatul (4), de a adopta unilateral dispoziții legale noi sau de a aduce modificări legislației proprii existente în domeniul transportului aerian sau într-un domeniu conex menționat în anexa I. Părțile asociate nu adoptă astfel de dispoziții legale decât în cazul în care sunt în conformitate cu prezentul acord.

(2) De îndată ce o parte contractantă adoptă o dispoziție legală noi sau modifică dispoziții legale existente, aceasta informează celelalte părți contractante prin intermediul comitetului mixt, nu mai târziu de o lună de la adoptarea acestora. La cererea oricărei părți contractante, comitetul mixt inițiază, în termen de două luni de la acea dată, o dezbatere cu privire la implicațiile adoptării acestor dispoziții noi sau a modificării dispozițiilor în vederea asigurării funcționării în bune condiții a prezentului acord.

(3) Comitetul mixt:

- (a) fie adoptă o decizie prin care să se revizuiască anexa I, astfel încât aceasta să cuprindă, după caz, pe bază de reciprocitate, noua legislație sau modificarea în cauză,
- (b) fie adoptă o decizie pentru ca noile dispoziții sau modificarea în cauză să fie considerate ca fiind în conformitate cu prezentul acord,
- (c) fie decide cu privire la orice alte măsuri care să asigure buna funcționare a prezentului acord.

(4) În ceea ce privește legislația care a fost adoptată între semnarea prezentului acord și intrarea sa în vigoare și despre care celelalte părți contractante au fost informate, data sesizării este considerată data la care au fost primite informațiile. Data la care comitetul mixt ia o decizie nu poate să fie mai devreme de șaiszeci de zile de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

COMITETUL MIXT

Articolul 18

(1) Prin prezentul se constituie un comitet mixt care răspunde de administrarea prezentului acord și asigură punerea în aplicare corespunzătoare a acestuia, fără a aduce atingere articolului 15 alineatele (2) și (3) și articolelor 21 și 22. În acest scop, comitetul face recomandări și ia decizii în cazurile prevăzute în prezentul acord. Deciziile comitetului mixt sunt puse în aplicare de către părțile contractante în conformitate cu propriile lor norme.

(2) Comitetul mixt este format din reprezentanți ai părților contractante.

(3) Comitetul mixt hotărăște în unanimitate. Cu toate acestea, comitetul mixt poate stabili o procedură de vot majoritar pentru anumite aspecte specifice.

(4) În scopul punerii în aplicare corespunzătoare a prezentului acord, părțile contractante fac schimb de informații, *inter alia*, privind dispozițiile legale noi sau privind deciziile relevante pentru prezentul acord și, la cererea oricărei părți, inițiază consultări în cadrul comitetului mixt, inclusiv pe probleme sociale.

(5) Comitetul mixt își stabilește regulamentul de procedură.

(6) Un partener SACE sau Comunitatea Europeană și statele sale membre prezidează prin rotație comitetul mixt, în conformitate cu dispozițiile cuprinse în regulamentul de procedură.

(7) Președintele comitetului mixt convoacă reuniuni ale acestuia cel puțin o dată pe an, în scopul analizării funcționării generale a prezentului acord și, ori de câte ori circumstanțe speciale impun acest lucru, la solicitarea unei părți contractante. Comitetul mixt urmărește în mod constant evoluția jurisprudenței Curții de Justiție. În acest scop, Comunitatea Europeană transmite partenerilor SACE toate hotărârile Curții de Justiție relevante pentru funcționarea prezentului acord. Comitetul mixt acționează în termen de trei luni în vederea păstrării unei interpretări uniforme a prezentului acord.

(8) Comitetul mixt poate decide să înființeze orice grup de lucru care îl poate asista în îndeplinirea atribuțiilor sale.

Articolul 19

(1) O decizie a comitetului mixt are caracter obligatoriu pentru părțile contractante. Ori de câte ori comitetul mixt solicită unei părți contractante printr-o decizie luarea unor măsuri, partea respectivă ia măsurile necesare și informează comitetul mixt cu privire la acestea.

(2) Deciziile comitetului mixt se publică în Jurnalele Oficiale ale Uniunii Europene și ale partenerilor SACE. Fiecare decizie prevede data punerii în aplicare a acesteia de către părțile contractante, precum și orice alte informații de interes pentru agenții economici.

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 20

(1) Comunitatea, acționând împreună cu statele membre CE sau cu un partener SACE, poate să sesizeze comitetul mixt cu privire la un litigiu care se referă la aplicarea sau interpretarea prezentului acord, cu excepția cazurilor în care sunt stabilite proceduri specifice în cadrul prezentului acord.

(2) În cazul în care comitetul mixt este sesizat cu privire la un litigiu în conformitate cu alineatul (1), au loc neîntârziat consultări între părțile implicate în litigiu. În cazurile în care Comunitatea Europeană nu este parte la litigiu, un reprezentant al Comunității poate să fie invitat la consultări de către una dintre părțile la litigiu. Părțile la litigiu pot propune un mod de soluționare a litigiului, care este prezentat imediat comitetului mixt. Deciziile luate de comitetul mixt în conformitate cu această procedură trebuie să fie conforme cu jurisprudența Curții de Justiție.

(3) În cazul în care comitetul mixt, în termen de patru luni de la data la care a fost sesizat cu privire la litigiul în cauză, nu a reușit să ia o decizie prin care să soluționeze litigiul, părțile în litigiu pot să sesizeze Curtea de Justiție care pronunță o hotărâre definitivă și obligatorie. Modalitățile în care poate fi sesizată Curtea de Justiție sunt prezentate în anexa IV.

(4) În cazul în care în termen de patru luni comitetul mixt nu ia o decizie referitoare la litigiul cu privire la care a fost sesizat, părțile contractante pot lua măsuri adecvate de salvagardare, în conformitate cu articolele 21 și 22, pentru o perioadă care să nu depășească șase luni. După această perioadă, fiecare parte contractantă poate să denunțe prezentul acord cu efect imediat. O parte contractantă nu ia măsuri de salvagardare cu privire la un caz pentru care a fost sesizată Curtea de Justiție în conformitate cu prezentul acord, cu excepția cazurilor prevăzute în articolul 11 alineatul (3) sau în conformitate cu mecanismele prevăzute în actele individuale specificate în anexa I.

MĂSURI DE SALVGARDARE

Articolul 21

Fără a aduce atingere articolului 11 alineatul (3) și evaluărilor privind siguranța și securitatea menționate în protocoalele la prezentul acord, măsurile de salvagardare se limitează, în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata acestora, la ceea ce este strict necesar pentru a remedia situația. Se acordă prioritate acelor măsuri care afectează în cea mai mică măsură funcționarea prezentului acord.

Articolul 22

(1) O parte contractantă care are în vedere luarea unor măsuri de salvagardare informează celelalte părți contractante despre intenția sa prin intermediul comitetului mixt și furnizează toate informațiile relevante.

(2) Părțile contractante se consultă imediat, în cadrul comitetului mixt, în vederea identificării unei soluții reciproc acceptabile.

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor cuprinse în articolul 11 alineatul (3), partea contractantă în cauză nu poate lua măsuri de salvagardare până la trecerea unei luni de la data înștiințării în temeiul alineatului (1), cu excepția cazului în care procedura de consultare prevăzută la alineatul (2) s-a încheiat înaintea expirării termenului menționat anterior.

(4) Partea contractantă în cauză înștiințează fără întârziere comitetul mixt cu privire la măsurile luate și furnizează toate informațiile relevante.

DIVULGAREA DE INFORMAȚII

Articolul 23

Reprezentanții, delegații și experții părților contractante, precum și funcționarii și alți agenți care își desfășoară activitatea în temeiul prezentului acord sunt ținuți, chiar și după încheierea activității lor, să nu divulge informațiile care intră sub incidența obligației privind secretul profesional, în special informațiile despre întreprinderi, relațiile de afaceri sau componentele costurilor acestora.

ȚĂRI TERȚE ȘI ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE

Articolul 24

(1) Părțile contractante se consultă reciproc în cadrul comitetului mixt, la cererea oricărei părți contractante, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele 25 și 26,

- (a) asupra aspectelor legate de transportul aerian, abordate în cadrul organizațiilor internaționale și
- (b) asupra diverselor aspecte privind posibile dezvoltări ale relațiilor dintre părțile contractante și țări terțe în domeniul transportului aerian și asupra funcționării elementelor semnificative ale acordurilor bilaterale sau multilaterale încheiate în acest domeniu.

(2) Consultările menționate la alineatul (1) au loc în termen de o lună de la solicitare și, în cazuri urgente, cât mai curând posibil.

Articolul 25

(1) Scopurile principale ale consultărilor menționate la articolul 24 alineatul (1) litera (a) sunt:

- (a) să hotărască împreună dacă chestiunile ridică probleme de interes comun și
- (b) în funcție de natura acestor probleme:
 - să analizeze împreună dacă acțiunea părților contractante în cadrul organizațiilor internaționale în cauză ar trebui să fie coordonată sau
 - să analizeze împreună orice altă abordare care poate fi adecvată.

(2) Părțile contractate au obligația de a face schimb, cât mai curând posibil, de orice informații relevante pentru scopurile prevăzute la alineatul (1).

Articolul 26

Scopurile principale ale consultărilor menționate în articolul 24 alineatul (1) litera (b) sunt examinarea aspectelor relevante și analizarea oricărei abordări care poate fi corespunzătoare.

DISPOZIȚII TRANZITORII

Articolul 27

(1) Protocoalele de la I la IX stabilesc dispozițiile tranzitorii și perioadele corespunzătoare ce se aplică între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și respectiva parte asociată, pe de altă parte. În relațiile dintre Norvegia sau Islanda și o parte asociată se aplică aceleași condiții ca și între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și respectiva parte asociată, pe de altă parte.

(2) Pe parcursul perioadelor de tranziție prevăzute la alineatul (1), elementele relevante ale regimului privind transportul aerian între două părți asociate se stabilește pe baza celui mai restrictiv dintre cele două protocoale care se referă la părțile asociate în cauză.

(3) Tranziția treptată a fiecărei părți asociate către aplicarea completă a SACE este supusă evaluărilor. Evaluările sunt întreprinse de către Comunitatea Europeană, în cooperare cu partea asociată în cauză. În cazul în care o parte asociată este convinsă că au fost îndeplinite condițiile pentru încheierea unei perioade tranzitorii, în conformitate cu dispozițiile din protocolul relevant, partea respectivă informează Comunitatea Europeană că ar trebui efectuată o evaluare.

(4) În cazul în care Comunitatea Europeană stabilește că sunt îndeplinite condițiile, aceasta informează comitetul mixt și decide apoi că partea asociată în cauză îndeplinește condițiile pentru a trece la următoarea perioadă de tranziție sau pentru includerea deplină în spațiul aerian comun european, după caz.

(5) În cazul în care Comunitatea Europeană stabilește că nu sunt îndeplinite condițiile, raportează aceasta comitetului mixt. Comunitatea recomandă părții asociate în cauză îmbunătățiri specifice și stabilește o perioadă de punere în aplicare, în cadrul căreia aceste îmbunătățiri pot fi puse în aplicare în mod rezonabil. Înainte de sfârșitul perioadei de punere în aplicare este necesar să se efectueze o a doua evaluare și, după caz, alte evaluări, pentru a stabili dacă îmbunătățirile recomandate au fost puse în aplicare în mod efectiv și satisfăcător.

RAPORTUL FAȚĂ DE ACORDURILE ȘI ÎNȚELEGERILE BILATERALE PRIVIND TRANSPORTUL AERIAN

Articolul 28

(1) Dispozițiile prezentului acord prevalează asupra dispozițiilor relevante ale acordurilor și/sau înțelegerilor bilaterale privind transportul aerian în vigoare între părțile asociate, pe de o parte, și Comunitatea Europeană, un stat membru CE, Norvegia sau Islanda, pe de altă parte, precum și între părțile asociate.

(2) Sub rezerva dispozițiilor alineatului (1), în timpul perioadelor de tranziție menționate la articolul 27, dispozițiile referitoare la proprietate, drepturi de trafic, capacitate, frecvențe, tipul sau schimbarea aeronavei, partajarea de cod și tarifele dintr-un acord sau înțelegere bilaterală în vigoare între o parte asociată și Comunitatea Europeană, un stat membru CE, Norvegia sau Islanda sau între două părți asociate, se aplică între părțile la acesta (aceasta) în cazul în care un astfel de acord bilateral și/sau o stfel de înțelegere este mai flexibil(ă), în ceea ce privește libertatea pentru transportatorii aeriieni implicați, decât dispozițiile protocolului aplicabil cu privire la partea asociată respectivă.

(3) Un litigiu între o parte asociată și o altă parte contractantă, în ceea ce privește flexibilitatea dispozițiilor protocolului cu privire la partea asociată respectivă sau dispozițiilor acordurilor și/sau ale înțelegerilor bilaterale, în vederea aplicării complete a SACE, este soluționat în cadrul mecanismului de soluționare a litigiilor menționat la articolul 20. Litigiile privind stabilirea raportului între protocoalele contradictorii sunt soluționate în același mod.

INTRARE ÎN VIGOARE, REVIZUIRE, DENUNȚARE ȘI ALTE DISPOZIȚII*Articolul 29***Intrare în vigoare**

(1) Prezentul acord face obiectul ratificării sau aprobării de către semnatori, în conformitate cu propriile lor proceduri. Instrumentele de ratificare sau aprobare sunt depuse la Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene (depozitarul), care informează toți ceilalți semnatori, precum și Organizația Aviației Civile Internaționale cu privire la aceasta.

(2) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni care urmează datei depunerii instrumentelor de ratificare sau de aprobare de către Comunitatea Europeană și statele membre CE și cel puțin de către o parte asociată. Pentru fiecare semnatar care ratifică sau aprobă prezentul acord după această dată, acesta intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni după depunerea de către acel semnatar a instrumentului său de ratificare sau aprobare.

(3) Sub rezerva dispozițiilor de la alineatele (1) și (2), Comunitatea Europeană și statele sale membre și cel puțin o parte asociată pot decide să aplice în mod provizoriu prezentul acord între acestea de la data semnării, în conformitate cu aplicarea legislației interne, prin înștiințarea depozitarului care notifică acest lucru celorlalte părți contractante.

*Articolul 30***Revizuire**

Prezentul acord este revizuit la cererea oricărei părți contractante și în orice caz la cinci ani după intrarea sa în vigoare.

*Articolul 31***Denunțare**

(1) Fiecare parte contractantă poate denunța prezentul acord prin înștiințarea depozitarului care notifică această denunțare celorlalte părți contractante, precum și Organizației Aviației Civile Internaționale. În cazul în care prezentul acord este denunțat de către Comunitatea Europeană și statele membre CE, acesta încetează să producă efecte la un an de la data notificării. În cazul în care prezentul acord este denunțat de către oricare altă parte contractantă, acesta încetează să producă efecte, numai pentru acea parte

contractantă, la un an după data notificării. Cu toate acestea, serviciile aeriene care funcționează la data expirării prezentului acord își pot continua activitatea până la sfârșitul sezonului de curse regulate stabilit de Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA) aflat în curs la data respectivă.

(2) Odată cu aderarea la Uniunea Europeană a unei părți asociate, acea parte încetează în mod automat să mai fie parte asociată în înțelesul prezentului acord și devine stat membru CE.

(3) Prezentul acord încetează să producă efecte sau este suspendat cu privire la o parte asociată, în cazul în care acordul de asociere corespunzător încetează să producă efecte sau este suspendat.

*Articolul 32***Extinderea SACE**

Comunitatea Europeană poate cere oricărui stat sau oricărei entități care este pregătit(ă) să își alinieze legislația privind transportul aerian și domeniile conexe la cea a Comunității și cu care Comunitatea a stabilit sau stabilește un cadru de cooperare economică strânsă, cum ar fi un acord de asociere, să participe la SACE. În acest scop, părțile contractante modifică prezentul acord în consecință.

*Articolul 33***Aeroportul din Gibraltar**

(1) Se consideră că aplicarea prezentului acord cu privire la aeroportul din Gibraltar nu aduce atingere pozițiilor juridice ale Regatului Spaniei și ale Regatului Unit referitoare la litigiul privind suveranitatea asupra teritoriului în care este situat aeroportul.

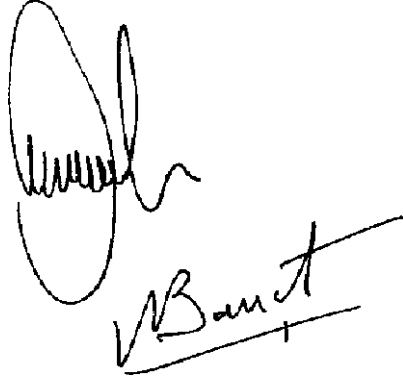
(2) Aplicarea prezentului acord la aeroportul Gibraltar se suspendă până la data la care intră în vigoare dispozițiile din declarația comună a miniștrilor afacerilor externe ai Regatului Spaniei și Regatului Unit din 2 decembrie 1987.

*Articolul 34***Limbi**

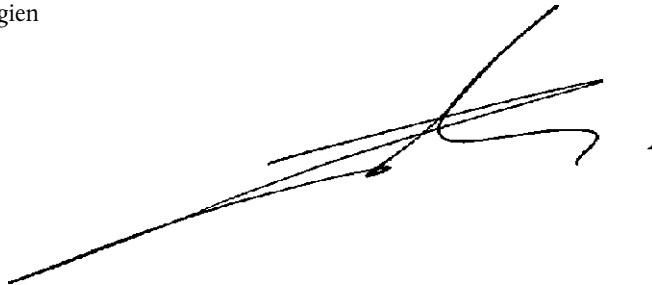
Prezentul acord se întocmește într-un singur exemplar în limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene și ale celorlalte părți contractante, altele decât Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, fiecare dintre aceste texte fiind autentic în egală măsură.

DREPT CARE, plenipotențiarilor subsemnați, fiind împuterniciți corespunzător, au semnat prezentul acord.

Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Eiropas Kopienas vārdā
 Europos bendrijos vardu
 Az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

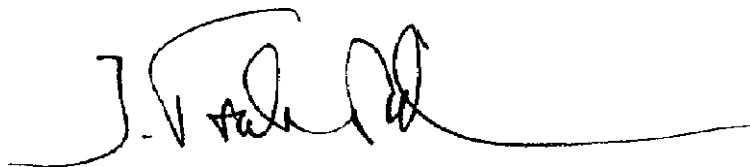
Pour le Royaume de Belgique
 Voor het Koninkrijk België
 Für das Königreich Belgien

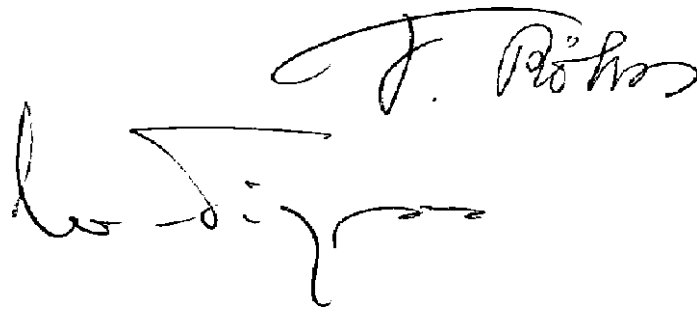
Za Českou republiku

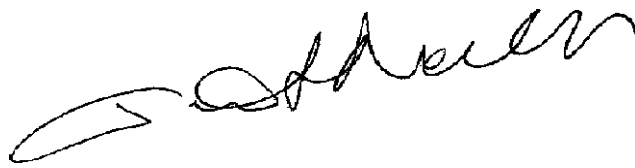
På Kongeriget Danmarks vegne

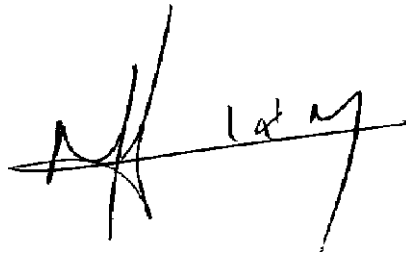
Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

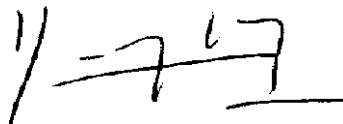
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

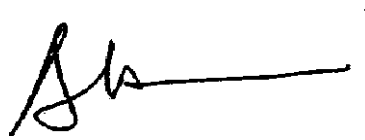

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

Per la Repubblica italiana

Για την Ευρωπαϊκή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

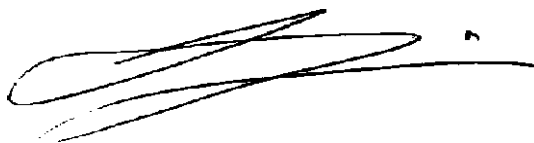

22 -06- 2006

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

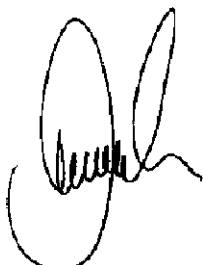
Għar-Repubblika ta' Malta

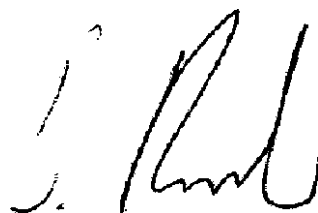
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

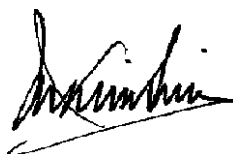
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

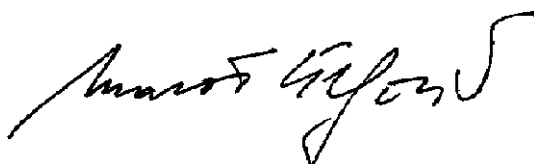
Pela República Portuguesa

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

13-06-2006

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

Ulrica Messing

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

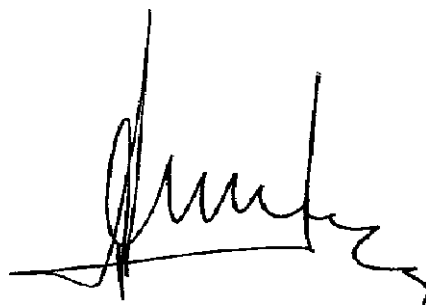
Për Republikën e Shqipërisë

Dukim Basha

Za Bosnu i Hercegovinu
За Босну и Херцеговину
Za Bosnu i Hercegovinu

За Република България

Za Republiku Hrvatsku

За Бивша Југославска Република Македонија

Fyrir hönd Lyðveldisins Íslands

Za Republiku Crnu Goru

05 -07- 2006

For Kongeriket Norge

Pentru România

За Републику Србију

29 -06- 2006

For the United Nations Interim Administration in Kosovo

with Declaration

REPUBLIC OF MACEDONIA
MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

Luxembourg, 9 June 2006

Dear Sirs,

Hereby I declare that the final text from 22 May 2006 of the Multilateral ECAA Agreement is acceptable for the Government of the Republic of Macedonia.

With this letter, the Government of the Republic of Macedonia considers itself as signatory of the Multilateral Agreement between the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Bulgaria, the Republic of Croatia, the European Community and its Member States, the Republic of Iceland, the Republic of Macedonia, the Kingdom of Norway, Serbia and Montenegro, Romania and United Nations Interim Administration Mission in Kosovo on the Establishment of a European Common Aviation Area.

However, I declare that the Republic of Macedonia does not accept the denomination used for my country in the abovementioned Agreement, having in view that the constitutional name of my country is Republic of Macedonia.

Please accept, Sirs, the assurances of my highest consideration.

Xhemali MEHAZI

*Minister of Transport
and Communications*

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION AND THE EUROPEAN COMMISSION

Luxembourg, 9 June 2006

Mr. Xhemali MEHAZI,

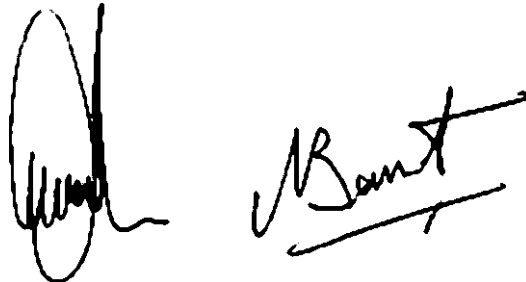
Minister of Transport and Communications of the former Yugoslav Republic of Macedonia,

Sir,

The European Community and its Member States take note of your letter of today's date and confirms that your letter and this reply shall together take the place of the signature of the Multilateral Agreement between the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Bulgaria, the Republic of Croatia, the European Community and its Member States, the Republic of Iceland, the former Yugoslav Republic of Macedonia, the Kingdom of Norway, Serbia and Montenegro, Romania and the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo on the Establishment of a European Common Aviation Area (ECAA). However, this cannot be construed as acceptance or recognition by the European Community and its Member States, in whatever form or content of a denomination other than the „former Yugoslav Republic of Macedonia”.

Please accept, Sir, the assurance of our highest consideration.

*On behalf of the European Community and
its Member States*

ANEXA I

NORME APLICABILE AVIAȚIEI CIVILE

„Dispozițiile aplicabile” ale următoarelor acte ale Comunității Europene sunt aplicabile în conformitate cu acordul principal și cu anexa II privind adaptările orizontale, cu excepția unor dispoziții contrare cuprinse în această anexă sau în protocoalele I-IX. Dacă este necesar, pentru fiecare act se stabilesc adaptări specifice ulterioare:

A. ACCESUL PE PIAȚĂ ȘI ASPECTE CONEXE

Nr. 2407/92

Regulamentul (CEE) nr. 2407/92 al Consiliului din 23 iulie 1992 privind licențele operatorilor de transport aerieni.

Dispoziții aplicabile: articolele 1 - 18 și anexa, cu excepția trimerii din articolul 13 alineatul (3) la articolul 226 (ex 169) din Tratatul CE.

Nr. 2408/92

Regulamentul (CEE) nr. 2408/92 al Consiliului din 23 iulie 1992 privind accesul operatorilor de transport aerian comunitari la rutele aeriene intracomunitare,

astfel cum a fost modificat sau adaptat prin:

- articolul 29 al Actului privind condițiile de aderare a Republicii Austria, Republicii Finlanda și Regatului Suediei;
- Decizia nr. 7/94 a Comitetului mixt al SEE din 21 martie 1994 de modificare a protocolului 47 și a anumitor anexe la acordul SEE;
- articolul 20 al Actului privind condițiile de aderare ale Republicii Cehe, Republicii Cipru, Republicii Estonia, Republicii Letonia, Republicii Lituania, Republicii Malta, Republicii Polonia, Republicii Slovenia, Republicii Slovace și Republicii Ungaria și adaptările tratatelor în temeiul cărora este instituită Uniunea Europeană, denumit în continuare „actul de aderare din 2003”.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 15 și anexele I, II și III.

Nr. 2409/92

Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 al Consiliului din 23 iulie 1992 privind tarifele serviciilor aeriene pentru transportul de pasageri și de marfă.

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10.

Nr. 95/93

Regulamentul (CEE) nr. 95/93 al Consiliului din 18 ianuarie 1993 privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare,

astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 894/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 mai 2002 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 95/93 al Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 1554/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 iulie 2003 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 95/93 al Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 793/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 95/93 al Consiliului.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 12 și articolul 14a alineatul (2).

În ceea ce privește aplicarea articolului 12 alineatul (2), prin „Comisie” se înțelege „Comitetul mixt”.

Nr. 96/67

Directiva 96/67/CE a Consiliului din 15 octombrie 1996 privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Comunității.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 25 și anexa.

În ceea ce privește aplicarea articolul 10, prin „state membre” se înțelege „state membre CE”.

În ceea ce privește aplicarea articolul 20 alineatul (2), prin „Comisie” se înțelege „Comitetul mixt”.

Nr. 785/2004

Regulamentul (CE) nr. 785/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind cerințele de asigurare a operatorilor de transport aerian și a operatorilor de aeronave.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 8 și articolul 10 alineatul (2).

B. GESTIONAREA TRAFICULUI AERIAN

Nr. 549/2004

Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic european (regulamentul-cadru).

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 4, 6 și 9 - 14.

Nr. 550/2004

Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic european (regulament privind prestarea de servicii).

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 19, anexele I și II.

Nr. 551/2004

Regulamentul (CE) nr. 551/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind organizarea și utilizarea spațiului aerian în cerul unic european (regulament privind spațiul aerian).

Dispoziții aplicabile: articolele 1 - 11.

Nr. 552/2004

Regulamentul (CE) nr. 552/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind interoperabilitatea rețelei europene de gestionare a traficului aerian (regulament privind interoperabilitatea).

Dispoziții aplicabile: articolele 1 - 12, anexele I până la V.

Nr. 2096/2005

Regulamentul (CE) nr. 2096/2005 al Comisiei din 20 decembrie 2005 de stabilire a unor cerințe comune pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 9, anexele I până la V.

Nr. 2150/2005

Regulamentul (CE) nr. 2150/2005 al Comisiei din 23 decembrie 2005 de stabilire a unor norme comune pentru utilizarea flexibilă a spațiului aerian.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 9, anexa.

C. SIGURANȚA NAVIGAȚIEI AERIENE

Nr. 3922/91

Regulamentul (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului din 16 decembrie 1991 privind armonizarea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative în domeniul aviației civile,

astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 2176/96 al Comisiei din 13 noiembrie 1996 de adaptare la progresul științific și tehnic a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 1069/1999 al Comisiei din 25 mai 1999 de adaptare la progresul științific și tehnic a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 2871/2000 al Comisiei din 28 decembrie 2000 privind adaptarea la progresul științific și tehnic a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului privind armonizarea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative în domeniul aviației civile;
- Regulamentul (CE) nr. 1592/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2002 privind normele comune în domeniul aviației civile și instituirea unei Agenții europene de siguranță a aviației.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 10, 12- 13, cu excepția articolului 4 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (2) a doua teză, anexele I până la III.

În ceea ce privește aplicarea articolul 12, „statele membre” se interpretează ca „statele membre CE”.

Nr. 94/56

Directiva 94/56/CE a Consiliului din 21 noiembrie 1994 de stabilire a principiilor fundamentale ce reglementează anchetarea accidentelor și a incidentelor survenite în aviația civilă.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 12.

În ceea ce privește aplicarea articolelor 9 și 12, prin „Comisie” se înțelege „toate celelalte părți contractante la SACE”.

Nr. 1592/2002

Regulamentul (CE) nr. 1592/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2002 privind normele comune în domeniul aviației civile și instituirea unei Agenții europene de siguranță a aviației,

astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 1643/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 iulie 2003 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1592/2002;
- Regulamentul (CE) nr. 1701/2003 al Comisiei din 24 septembrie 2003 de adaptare a articolului 6 al Regulamentului (CE) nr. 1592/2002.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 57, anexele I și II.

Nr. 2003/42

Directiva 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2003 privind raportarea evenimentelor în aviația civilă.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 11, anexele I și II.

Nr. 1702/2003

Regulamentul (CE) nr. 1702/2003 al Comisiei din 24 septembrie 2003 de stabilire a regulilor aplicabile privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor, precum și certificarea întreprinderilor de proiectare și producție,

astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 381/2005 al Comisiei din 7 martie 2005 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1702/2003.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 4, anexa. Perioadele de tranziție prevăzute în prezentul regulament se stabilesc de către comitetul mixt.

Nr. 2042/2003

Regulamentul (CE) nr. 2042/2003 al Comisiei din 20 noiembrie 2003 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 6, anexele I până la IV.

Nr. 104/2004

Regulamentul (CE) nr. 104/2004 al Comisiei din 22 ianuarie 2004 de stabilire a normelor privind organizarea și componența camerei de recurs a Agenției Europene pentru Siguranța Aeriană.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 7 și anexa.

Nr. 488/2005

Regulamentul (CE) nr. 488/2005 al Comisiei din 21 martie 2005 privind onorariile și taxele percepute de Agenția Europeană pentru Siguranța Aviației.

Nr. 2111/2005

Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2005 de stabilire a unei liste comunitare a transportatorilor aerieni care se supun unei interdicții de exploatare pe teritoriul Comunității și de informare a pasagerilor transportatorului aerian cu privire la identitatea transportatorului aerian efectiv și de abrogare a articolului 9 din Directiva 2004/36/CE.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 13, anexa.

D. SECURITATEA AVIAȚIEI

Nr. 2320/2002

Regulamentul (CE) nr. 2320/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind instituirea unor norme comune în domeniul securității aviației civile,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 849/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 12 și anexa.

Nr. 622/2003

Regulamentul (CE) nr. 622/2003 al Comisiei din 4 aprilie 2003 de stabilire a măsurilor de aplicare a normelor comune de bază privind siguranța aeriană,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 68/2004 al Comisiei din 15 ianuarie 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 622/2003;

— Regulamentul (CE) nr. 781/2005 al Comisiei din 24 mai 2005 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 622/2003;

— Regulamentul (CE) nr. 857/2005 al Comisiei din 6 iunie 2005 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 622/2003.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 5 și anexa.

Nr. 1217/2003

Regulamentul (CE) nr. 1217/2003 al Comisiei din 4 iulie 2003 de stabilire a specificațiilor comune pentru programele naționale de control al calității în domeniul siguranței aviației civile.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 11, anexele I și II.

Nr. 1486/2003

Regulamentul (CE) nr. 1486/2003 al Comisiei din 22 august 2003 de stabilire a procedurilor de efectuare a inspecțiilor Comisiei în domeniul siguranței aviației civile.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 16.

Nr. 1138/2004

Regulamentul (CE) nr. 1138/2004 al Comisiei din 21 iunie 2004 de stabilire a unei definiții comune a părților critice ale zonelor de securitate cu acces reglementat din aeroporturi.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 8.

E. MEDIU ÎNCONJURĂTOR

Nr. 89/629

Directiva 89/629/CEE a Consiliului din 4 decembrie 1989 privind limitarea emisiilor acustice ale avioanelor civile subsonice cu reacție.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 8.

Nr. 92/14

Directiva 92/14/CEE a Consiliului din 2 martie 1992 cu privire la limitarea utilizării avioanelor menționate în partea II capitolul 2 volumul 1 din anexa 16 la Convenția privind Aviația Internațională Civilă, ediția a doua (1988),

astfel cum a fost modificată prin:

- Directiva 98/20/CE a Consiliului din 30 martie 1998 de modificare a Directivei 92/14/CEE;
- Directiva 1999/28/CE a Comisiei din 21 aprilie 1999 de modificare a anexei la Directiva 92/14/CEE a Consiliului;
- Regulamentul (CE) nr. 991/2001 al Comisiei din 21 mai 2001 de modificare a anexei la Directiva 92/14/CEE a Consiliului.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 11 și anexa.

Nr. 2002/30

Directiva 2002/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 martie 2002 privind stabilirea regulilor și procedurilor cu privire la introducerea restricțiilor de exploatare referitoare la zgomot pe aeroporturile comunitare,

astfel cum a fost modificată sau adaptată prin actul de aderare din 2003.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 15, anexele I și II.

Nr. 2002/49

Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și managementul zgomotului ambiental.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 16, anexele I până la VI.

F. ASPECTE SOCIALE

Nr. 1989/391

Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 16 și 18 până la 19.

Nr. 2003/88

Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 19, 21- 24 și 26 până la 29.

Nr. 2000/79

Directiva 2000/79/CE a Consiliului din 29 noiembrie 2000 privind punerea în aplicare a Acordului european privind organizarea timpului de lucru al personalului mobil din aviația civilă, încheiat de Asociația companiilor europene de navigație aeriană (AEA), Federația europeană a lucrătorilor din transporturi (ETF), Asociația europeană a personalului tehnic navigant (ECA), Asociația europeană a companiilor aviatice din regiunile Europei (ERA) și Asociația internațională a liniilor aeriene rezervate în sistem charter (AICA).

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 5.

G. PROTECȚIA CONSUMATORULUI

Nr. 90/314

Directiva 90/314/CEE a Consiliului din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 10.

Nr. 92/59

Directiva 92/59/CEE a Consiliului din 29 iunie 1992 privind siguranța generală a produselor.

Dispoziții aplicabile: articolele 1 -19.

Nr. 93/13

Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10 și anexa.

În ceea ce privește aplicarea articolului 10, prin „Comisie” se înțelege „toate celelalte părți contractante la SACE”.

Nr. 95/46

Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

Dispoziții aplicabile: articolele 1-34.

Nr. 2027/97

Regulamentul (CE) nr. 2027/97 al Consiliului din 9 octombrie 1997 privind răspunderea transportatorilor aerieni în caz de accidente,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 889/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 mai 2002 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2027/97 al Consiliului.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 8.

Nr. 261/2004

Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 17.

H. ALTE ACTE

Nr. 2299/89

Regulamentul (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului din 24 iulie 1989 de stabilire a unui cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CEE) nr. 3089/1993 al Consiliului din 29 octombrie 1993 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89;

— Regulamentul (CE) nr. 323/1999 al Consiliului din 8 februarie 1999 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 22 și anexa.

Nr. 91/670

Directiva 91/670/CEE a Consiliului din 16 decembrie 1991 privind acceptarea reciprocă a licențelor personalului pentru exercitarea funcțiilor în aviația civilă.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 8 și anexa.

Nr. 3925/91

Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 al Consiliului din 19 decembrie 1991 privind eliminarea controalelor și a formalităților aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală ale pasagerilor care efectuează un zbor intracomunitar, precum și bagajelor persoanelor care efectuează o traversare maritimă intracomunitară.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 5.

Nr. 437/2003

Regulamentul (CE) nr. 437/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2003 privind rezultatele statistice referitoare la transportul aerian de pasageri, mărfuri și poștă,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 1358/2003 al Comisiei din 31 iulie 2003 de punere în aplicare și modificare a Regulamentului (CE) nr. 437/2003 al Parlamentului European și al Consiliului.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 11, anexele I și II.

Nr. 1358/2003

Regulamentul (CE) nr. 1358/2003 al Comisiei din 31 iulie 2003 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 437/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind datele statistice referitoare la transportul aerian de pasageri, mărfuri și poștă și de modificare a anexelor I și II la acesta.

Dispoziții aplicabile: articolele 1- 4, anexele I până la III.

Nr. 2003/96

Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

Dispoziții aplicabile: articolul 14 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2).

ANEXA II

ADAPTĂRI ORIZONTALE ȘI ANUMITE NORME PROCEDURALE

Dispozițiile actelor specificate în anexa I sunt aplicabile în conformitate cu acordul și punctele 1- 4 din prezenta anexă, cu excepția cazului în care sunt prevăzute dispoziții contrare în anexa I. Adaptările specifice necesare actelor individuale sunt menționate în anexa I.

Prezentul acord se aplică în conformitate cu normele procedurale prevăzute la punctele 5 și 6 din prezenta anexă.

1. PĂRȚILE INTRODUCATIVE ALE ACTELOR

Preambulurile actelor specificate nu sunt adaptate scopurilor prezentului acord. Acestea sunt relevante în măsura în care sunt necesare pentru interpretarea și aplicarea corespunzătoare, în cadrul prezentului acord, a dispozițiilor conținute în aceste acte.

2. TERMINOLOGIA SPECIFICĂ A ACTELOR

Următoarele noțiuni utilizate în cadrul actelor menționate în anexa I au următoarea semnificație:

- (a) prin „Comunitate” se înțelege „spațiul aerian comun european”;
- (b) prin „drept comunitar”, „legislație comunitară”, „instrumente comunitare” și „Tratatul CE” se înțelege „acordul SACE”;
- (c) prin „aeroport comunitar” se înțelege „aeroport situat în spațiul aerian comun european”;
- (d) prin „*Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*” sau „*Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*” se înțeleg „Jurnalele Oficiale ale părților contractante”;
- (e) prin „transportator aerian comunitar” se înțelege „transportator aerian al SACE”.

3. REFERIRI LA STATELE MEMBRE

Fără a aduce atingere punctului 4 al prezentei anexe, ori de câte ori actele specificate în anexa I fac trimitere la „statul (statele) membru (membre)”, aceste trimiteri se interpretează ca incluzând, pe lângă statele membre CE, și partenerii SACE.

4. DISPOZIȚII PRIVIND COMITETELE COMUNITĂȚII EUROPENE ȘI CONSULTAREA PĂRȚILOR ASOCIATE

Experții părților asociate sunt consultați de către Comisia Europeană și li se acordă posibilitatea de a prezenta recomandări, de fiecare dată când actele specificate în anexa I prevăd consultarea de către Comisia Europeană a Comitetelor Comunității Europene și posibilitatea prezentării de recomandări sau de poziții.

Fiecare consultare constă într-o reuniune prezidată de către Comisia Europeană și are loc în cadrul comitetului mixt, la invitația Comisiei Europene, înainte de consultarea comitetului Comunității Europene corespunzător. Comisia Europeană pune la dispoziție fiecărei părți asociate toate informațiile necesare, cu cel puțin două săptămâni înaintea reuniunii, exceptând cazul în care circumstanțe specifice impun un termen mai scurt.

Părțile asociate sunt invitate să prezinte opiniile lor Comisiei Europene. Comisia Europeană ține seama în modul convenit de recomandările formulate de către părțile asociate.

Dispozițiile menționate mai sus nu se aplică în ceea ce privește aplicarea normelor de concurență prevăzute în prezentul acord, care sunt guvernate de procedurile de consultare specifice prevăzute în anexa III.

5. COOPERAREA ȘI SCHIMBUL DE INFORMAȚII

Pentru a facilita exercitarea competențelor relevante ale autorităților competente ale părților contractante, aceste autorități fac schimb între ele, la cerere, de toate informațiile necesare funcționării corespunzătoare a prezentului acord.

6. REFERIRILE LA LIMBI

Părțile contractante au dreptul să folosească, în cadrul procedurilor stabilite în cadrul prezentului acord și fără a aduce atingere anexei IV, orice limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene sau a unei alte părți contractante. Cu toate acestea, părțile contractante sunt conștiente de faptul că folosirea limbii engleze facilitează aceste proceduri. În cazul în care într-un act oficial se utilizează o limbă care nu este limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene, se prezintă simultan o traducere a acestui act într-o limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene, având în vedere dispoziția din teza precedentă. În cazul în care o parte contractantă intenționează să folosească, în cadrul unei proceduri orale, o limbă care nu este limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene, partea contractantă respectivă asigură interpretarea simultană în limba engleză.

ANEXA III

NORME PRIVIND CONCURENȚA ȘI AJUTOARELE DE STAT PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 14 DIN ACORDUL PRINCIPAL*Articolul 1***Monopoluri de stat**

O parte asociată adaptează în mod progresiv toate monopolurile de stat de natură comercială astfel încât să asigure că, la sfârșitul celei de-a doua perioade prevăzute în protocolul la prezentul acord, care conține măsurile tranzitorii cu privire la partea asociată implicată, nu există nici o discriminare între resortisanții părților contractante privind condițiile în care sunt procurate și comercializate mărfurile. Comitetul mixt este informat despre măsurile adoptate pentru atingerea acestui obiectiv.

*Articolul 2***Armonizarea legislației privind ajutoarele de stat și concurența**

(1) Părțile contractante recunosc importanța armonizării legislației actuale a părților asociate în domeniul ajutoarelor de stat și al concurenței cu cea a Comunității Europene. Părțile asociate depun toate eforturile pentru a se asigura că legile lor actuale și viitoare privind ajutoarele de stat și concurența sunt aliniate treptat la *acquis*-ul comunitar.

(2) Această armonizare începe după intrarea în vigoare a acordului și se extinde treptat asupra tuturor elementelor dispozițiilor comunitare privind ajutoarele de stat și concurența prevăzute în prezenta anexă, până la sfârșitul celei de-a doua perioade prevăzute în protocolul la prezentul acord care conține măsurile tranzitorii cu privire la partea asociată implicată. De asemenea, partea asociată definește, de comun acord cu Comisia Europeană, modalitățile de monitorizare a procesului de armonizare a legislației și cele privind măsurile de punere în aplicare necesare.

*Articolul 3***Norme privind concurența și alte dispoziții economice**

(1) Următoarele practici sunt incompatibile cu funcționarea adecvată a prezentului acord, în măsura în care pot să afecteze comerțul dintre două sau mai multe părți contractante:

- (i) toate acordurile dintre întreprinderi, deciziile asociațiilor de întreprinderi și practicile concertate între întreprinderi care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restricționarea sau denaturarea concurenței;
- (ii) folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante pe teritoriile părților contractante, în întregime sau pe o parte substanțială a acestora;
- (iii) orice ajutor de stat care denaturează sau amenință să denatureze concurența, prin favorizarea anumitor întreprinderi sau anumitor produse.

(2) Orice practici contrare prezentului articol sunt evaluate pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor de concurență aplicabile în Comunitatea Europeană, în special cele de la articolele 81, 82, 86 și 87 ale Tratatului CE și instrumentele de interpretare adoptate de instituțiile Comunității Europene.

(3) Fiecare parte asociată se asigură că unui organism public independent din punct de vedere operațional i se încredințează competențele necesare pentru aplicarea în totalitate a alineatului (1) punctele (i) și (ii), cu privire la întreprinderile private și publice și la întreprinderile cărora le-au fost acordate drepturi speciale.

(4) Fiecare parte asociată desemnează sau înființează o autoritate independentă din punct de vedere operațional căreia îi sunt încredințate competențele necesare pentru aplicarea în totalitate a alineatului (1) punctul (iii). Această autoritate are, *inter alia*, competența de a autoriza sistemele de ajutor de stat și subvențiile de ajutor individual acordate în conformitate cu alineatul (2), precum și competența de a cere recuperarea ajutorului de stat care a fost acordat ilegal.

(5) Fiecare parte contractantă asigură transparența în domeniul ajutoarelor de stat, *inter alia*, prin punerea la dispoziția celorlalte părți contractante în mod regulat a unui raport anual sau a unui instrument echivalent, pe baza metodologiei și a prezentării raportului Comunității Europene privind ajutorul de stat. La cererea unei părți contractante, altă parte contractantă furnizează informații privind cazuri individuale specifice de ajutor de stat.

(6) Fiecare parte asociată stabilește un inventar complet al sistemelor de ajutoare de stat instituite înainte de înființarea autorității prevăzute la alineatul (4) și aliniază aceste sisteme de ajutoare la criteriile prevăzute la alineatul (2).

- (7) (a) În sensul aplicării dispozițiilor de la alineatul (1) punctul (iii), părțile contractante recunosc că în decursul perioadelor prevăzute în protocolul la prezentul acord care conține măsurile tranzitorii cu privire la o parte asociată, orice ajutor de stat acordat de această parte asociată se evaluează ținând cont de faptul că partea asociată implicată este privită ca o zonă identică cu acele zone ale Comunității Europene descrise în articolul 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul de instituire a Comunității Europene.
- (b) Până la sfârșitul primei perioade prevăzute în protocolul la prezentul acord care conține măsurile tranzitorii cu privire la o parte asociată, această parte asociată prezintă Comisiei Europene valorile sale referitoare la PIB-ul pe cap de locuitor armonizate la nivelul NUTS II. Autoritatea prevăzută la alineatul (4) și Comisia Europeană evaluează apoi împreună eligibilitatea regiunilor părții asociate implicate, precum și intensitatea maximă a ajutorului în legătură cu aceasta, în scopul elaborării hărții de ajutor regional pe baza orientărilor relevante ale Comunității Europene.
- (8) În cazul în care una dintre părțile contractante consideră că o practică specifică este incompatibilă cu dispozițiile de la alineatul (1), aceasta poate să întreprindă măsurile adecvate, după consultări în cadrul comitetului mixt sau după treizeci de zile lucrătoare de la solicitarea acestei consultări.
- (9) Părțile contractante fac schimb de informații ținând cont de restricțiile impuse de cerințele privind secretul profesional și de afaceri.
-

ANEXA IV

SESIZAREA CURȚII DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE**1. Principii generale referitoare la articolul 16 din acord**

1. Procedurile stabilite de Curtea de Justiție a Comunităților Europene, denumită în continuare „Curtea de Justiție”, pentru sesizarea acestora în vederea pronunțării unor hotărâri preliminare în cadrul Comunității Europene se aplică, după caz. După pronunțarea unei hotărâri preliminare, curtea sau tribunalul unei părți contractante respectă interpretarea stabilită de Curtea de Justiție.
2. Părțile contractante au aceleași drepturi, în cadrul prezentului acord, de a prezenta observații Curții de Justiție ca și statele membre CE.

2. Limite și modalități ale procedurii stabilite la articolul 16 alineatul (2) din acord

1. Atunci când, în conformitate cu teza a doua din articolul 16 alineatul (2), o parte contractantă adoptă o decizie privind limitele și modalitățile de sesizare a Curtea de Justiție, decizia este necesar să specifice fie:
 - (a) că orice instanță a părții contractante ale cărei hotărâri nu mai pot fi atacate în conformitate cu legislația națională are obligația de a solicita Curții de Justiție pronunțarea unei hotărâri preliminare cu privire la o cauză pe care o are pe rol și care privește valabilitatea sau interpretarea unui act prevăzut la articolul 16 alineatul (2), în cazul în care instanța respectivă consideră că pentru pronunțarea unei hotărâri judecătorești este necesară pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție fie
 - (b) că orice instanță a acelei părți contractante poate solicita Curții de Justiție să pronunțe o hotărâre preliminară cu privire la o cauză cu care a fost sesizată și care privește valabilitatea sau interpretarea unui act prevăzut la articolul 16 alineatul (2), în cazul în care acea instanță consideră că pentru a putea pronunța o hotărâre judecătorească este necesară pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție.
2. Normele de punere în aplicare a articolului 16 alineatul (2) se întemeiază pe principiile cuprinse în dispozițiile legale care reglementează funcționarea Curții de Justiție, inclusiv dispozițiile relevante din Tratatul CE, din statutul și regulamentul de procedură al Curții de Justiție, precum și pe jurisprudența acesteia. În cazul în care se ia o decizie privind normele de punere în aplicare a acestei dispoziții, partea contractantă ia de asemenea în considerare orientările emise de Curtea de Justiție în avizul informativ privind sesizările din partea instanțelor naționale în vederea pronunțării de hotărâri preliminare.

3. Sesizări în conformitate cu articolul 20 alineatul (3) din acord

Curtea de Justiție tratează litigiile cu privire la care a fost sesizată în conformitate cu articolul 20 alineatul (3) din acord în același mod ca și pe cele cu privire la care a fost sesizată în conformitate cu articolul 239 din Tratatul CE.

4. Sesizarea Curții de Justiție și limbile

Părțile contractante au dreptul să folosească orice limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene sau a altei părți contractante în cadrul procedurilor de la Curtea de Justiție stabilite în cadrul prezentului acord. În cazul în care într-un act oficial se utilizează o limbă care nu este limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene, se prezintă simultan o traducere a acestui act în limba franceză. În cazul în care o parte contractantă intenționează să folosească, în cadrul unei proceduri orale, o limbă care nu este limbă oficială a instituțiilor Uniunii Europene, partea contractantă respectivă asigură interpretarea simultană în limba franceză.

ANEXA V

PROTOCOLUL I

Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Republica Albania, pe de altă parte*Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Albania, denumită în continuare „Albania”.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Albania, denumită în continuare „Albania”.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Albania:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aeriени în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul (CE) nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), astfel cum sunt prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul național de reglementare, înființând un organism național de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului său aerian într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurență, incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) din acordul principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Albania aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

(a) pe durata primei perioade de tranziție:

- (i) transportatorilor aeriени comunitari și transportatorilor aeriени titulari ai unor licențe eliberate în Albania li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din Albania și orice punct dintr-un stat membru CE;
- (ii) transportatorii aeriени comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Albania sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aeriени titulari ai unor licențe eliberate în Albania nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ale CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Albania li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Albania și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Albania li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct din Albania.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 din acordul principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Albaniei și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre ale CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Albaniei sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Albania participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Albaniei la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Albania pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 5

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție, partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Albania.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Albania pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL II**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Bosnia și Herțegovina, pe de altă parte***Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Bosnia și Herțegovina.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Bosnia și Herțegovina.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Bosnia și Herțegovina:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Directiva 96/67/CE (privind serviciile de handling la sol), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aerieni în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul CE nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), astfel cum sunt prevăzute în anexa I;
- (iv) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (v) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurența incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) din acordul principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Bosnia și Herțegovina:

- (i) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul național de reglementare, înființează un organism național de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului său aerian într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (ii) aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

(a) pe durata primei perioade de tranziție:

- (i) transportatorilor aerieni comunitari și transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Bosnia și Herțegovina li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice din Bosnia și Herțegovina și orice punct dintr-un stat membru CE;
- (ii) transportatorii aerieni comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Bosnia și Herțegovina sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aerieni ai unei licențe eliberate de Bosnia și Herțegovina nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ai CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Bosnia și Herțegovina li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Bosnia și Herțegovina și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Bosnia Herțegovina li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct situat în Bosnia și Herțegovina.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 din acordul principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Bosniei și Herțegovinei și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Bosniei și Herțegovinei sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Bosnia și Herțegovina participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Bosniei și Herțegovinei la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Bosnia și Herțegovina pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 5

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție, partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Bosnia și Herțegovina.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Bosnia și Herțegovina pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre sau pe teritoriul Comunității Europene să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL III**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Republica Bulgaria, pe de altă parte***Articolul 1***Perioada de tranziție**

(1) Perioada de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Bulgaria, denumită în continuare „Bulgaria”, dar nu mai târziu de data aderării Bulgariei la Uniunea Europeană.

(2) Trimiterile la „a doua perioadă de tranziție” din prezentul acord sau din anexele acestuia înseamnă, în cazul Bulgariei, trimiteri la perioada de tranziție menționată la alineatul (1).

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

Până la sfârșitul perioadei de tranziție, Bulgaria aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I prevăzută la articolul 3 al acordului principal.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal, pe durata perioadei de tranziție:

- (i) transportatorilor aerieni comunitari și transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Bulgaria li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din Bulgaria și orice punct dintr-un stat membru CE;
- (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Bulgaria și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
- (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Bulgaria li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să fie parte a unui serviciu care deservește un punct situat în Bulgaria.

(2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.

(3) Articolele 7 și 8 al acordului principal nu se aplică până la sfârșitul perioadei de tranziție, fără a aduce atingere obligației Bulgariei și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Bulgariei sau resortisanților acesteia de la începutul perioadei de tranziție.

*Articolul 4***Siguranța navigației aeriene**

(1) La sfârșitul perioadei de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 al acordului principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Bulgariei la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.

(2) Până la sfârșitul perioadei de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Bulgaria pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

*Articolul 5***Securitatea aviației**

Până la sfârșitul perioadei de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Bulgaria pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL IV**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Republica Croația, pe de altă parte***Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Perioada de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Croația, denumită în continuare „Croatia”.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Croatia.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Croatia:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de călă), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Directiva 96/67/CE (privind serviciile de handling la sol), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aerieni în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul (CE) nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul național de reglementare, înființează un organism național de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului său aerian într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurența incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) al acordului principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Croatia aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută la anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

- (a) pe durata primei și celei de-a doua perioade de tranziție, transportatorilor aerieni comunitari și transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Croatia li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din Croatia și orice punct dintr-un stat membru CE;
- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
 - (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Croatia li se permite să și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Croatia și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Croatia li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct în Croatia;

- (c) până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, transportatorii aerieni comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Croația sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aerieni ai unei licențe emise de Croația nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ai CE sau de resortisanții acestora.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Croației și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Croației sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Croația participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 al acordului principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Croației la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Croația pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 5

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție, partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Croația.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Croația pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL V**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, pe de altă parte***Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până la îndeplinirea de către Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a tuturor condițiilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol, verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Directiva 96/67/CE (privind serviciile de handling la sol), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul național de reglementare, înființează un organism național de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului său aerian într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurență incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) al acordului principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) al acordului principal:

- (a) pe durata primei perioade de tranziție:
 - (i) transportatorilor aeriени comunitari și transportatorilor aeriени titulari ai unor licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și orice punct dintr-un stat membru CE;
 - (ii) transportatorii aeriени comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aeriени ai unei licențe emise de Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ai CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul fostei Republici Iugoslave a Macedoniei sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Aplicarea unei anumite legislații de către Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

Sub rezerva dispozițiilor de la articolul 2 din prezentul acord, până la intrarea în vigoare a prezentului acord, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei:

- (i) pune în aplicare dispozițiile Convenției pentru Unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (ii) impune respectarea de către transportatorii aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei a dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 261/2004;
- (iii) anulează sau aliniază la legislația comunitară contractul dintre Guvernul fostei Republici Iugoslave a Macedoniei și Macedonian Airlines (MAT).

Articolul 5

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei este implicată cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea fostei Republici Iugoslave a Macedoniei la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 6

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL VI**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Republica Serbia, pe de altă parte***Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Serbia, verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până la îndeplinirea de către Republica Serbia a tuturor condițiilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol, verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Republica Serbia:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Directiva 96/67/CE (privind serviciile de handling la sol), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aeriene în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul (CE) nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul de reglementare al Republicii Serbia, înființează un organism pentru Republica Serbia de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului aerian al Republicii Serbia într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurența incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) din acordul principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Republica Serbia aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

(a) pe durata primei perioade de tranziție:

- (i) transportatorilor aeriени comunitari și transportatorilor aeriени titulari ai unor licențe eliberate în Republica Serbia li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic orice punct din Republica Serbia și orice punct din dintr-un stat membru CE;
- (ii) transportatorii aeriени comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Republica Serbia sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aeriени titulari ai unor licențe eliberate în Republica Serbia nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ai CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Republica Serbia li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Republica Serbia și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Republica Serbia li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct în Republica Serbia.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian, titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Republicii Serbia și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Republicii Serbia sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Republica Serbia participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Republicii Serbia la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Republica Serbia pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 5

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție, partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Republica Serbia.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Republica Serbia pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL VII**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Republica Muntenegru, pe de altă parte***Articolul 1***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către Republica Muntenegru, verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până la îndeplinirea de către Republica Muntenegru a tuturor condițiilor prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din prezentul protocol, verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, Republica Muntenegru:

- (i) este membră cu drepturi depline a Autorităților comune în domeniul aviației (JAA) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Directiva 96/67/CE (privind serviciile de handling la sol), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aerieni în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul (CE) nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul de reglementare al Republicii Muntenegru, înființează un organism pentru Republica Muntenegru de supraveghere a serviciilor de trafic aerian, începe reorganizarea spațiului aerian al Republicii Muntenegru într-un bloc sau mai multe blocuri funcționale și aplică o utilizare flexibilă a spațiului aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurență incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) din acordul principal sau în anexa III la prezentul acord, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, Republica Muntenegru aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

(a) pe durata primei perioade de tranziție:

- (i) transportatorilor aerieni comunitari și transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Republica Muntenegru li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic orice punct din Republica Muntenegru și orice punct din dintr-un stat membru CE;
- (ii) transportatorii aerieni comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către Republica Muntenegru sau de către resortisanții acesteia, iar transportatorii aerieni ai unei licențe emise de Republica Muntenegru nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de statele membre ai CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Republica Muntenegru li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Republica Muntenegru și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în Republica Muntenegru li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct în Republica Muntenegru.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației Republicii Muntenegru și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul Republicii Muntenegru sau resortisanților acesteia, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 4

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, Republica Muntenegru participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea Republica Muntenegru la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în Republica Muntenegru pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 5

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție, partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente din Republica Muntenegru.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în Republica Muntenegru pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL VIII**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și România, pe de altă parte***Articolul 1***Perioada de tranziție**

- (1) Perioada de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care, în urma unei verificări întreprinse de Comisia Europeană, se dovedește că toate condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către România.
- (2) Trimiterile la „a doua perioadă de tranziție” din prezentul acord sau în anexele acestuia înseamnă, în cazul României, trimiteri la perioada de tranziție menționată la alineatul (1).

*Articolul 2***Condiții referitoare la tranziție**

Până la sfârșitul perioadei de tranziție, România aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 3***Dispoziții tranzitorii**

- (1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal, pe durata perioadei de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni comunitari și transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în România li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din România și orice punct dintr-un stat membru CE;
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în România și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate în România li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct situat în România.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul perioadei de tranziție, fără a aduce atingere obligației României și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul României sau resortisanților acesteia, de la începutul perioadei de tranziție.

*Articolul 4***Siguranța navigației aeriene**

- (1) La sfârșitul perioadei de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea României la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (2) Până la sfârșitul perioadei de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate în România pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

*Articolul 5***Securitatea aviației**

Până la sfârșitul perioadei de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate în România pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

PROTOCOLUL IX**Dispoziții tranzitorii între Comunitatea Europeană și statele membre CE, pe de o parte, și Administrația Interimară a Națiunilor Unite în Kosovo, pe de altă parte***Articolul 1***Competențele MINUK**

Dispozițiile prezentului protocol se aplică fără a aduce atingere competențelor Misiunii administrației interimare a Națiunilor Unite în Kosovo, denumită în continuare „MINUK”, astfel cum derivă din Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU numărul 1244 din 10 iunie 1999.

*Articolul 2***Perioade de tranziție**

(1) Prima perioadă de tranziție se extinde de la data intrării în vigoare a prezentului acord până în momentul în care toate condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din prezentul protocol sunt îndeplinite de către MINUK, așa după cum sunt verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

(2) A doua perioadă de tranziție se extinde de la sfârșitul primei perioade de tranziție până la îndeplinirea de către MINUK a tuturor condițiilor prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din prezentul protocol, așa după cum sunt verificate printr-o evaluare întreprinsă de către Comunitatea Europeană.

*Articolul 3***Condiții referitoare la tranziție**

(1) Până la sfârșitul primei perioade de tranziție, MINUK:

- (i) pune în aplicare, fără a aduce atingere statutului său special în temeiul legislației internaționale, cerințele comune în domeniul aviației (JARs) adoptate de către Autoritățile comune în domeniul aviației și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul siguranței aviației prevăzute în anexa I;
- (ii) aplică Actul 30 al CEAC (Conferința Europeană a Aviației Civile) și depune toate eforturile pentru aplicarea în întregime a legislației din domeniul securității aviației prevăzute în anexa I;
- (iii) aplică Regulamentul (CEE) nr. 3925/91 (privind eliminarea controalelor aplicabile bagajelor de mână și bagajelor de cală), Regulamentul (CEE) nr. 2409/92 (privind tarifele serviciilor aeriene), Directiva 94/56/CE (privind anchetarea accidentelor), Regulamentul (CE) nr. 2027/97 (privind răspunderea transportatorilor aeriени în caz de accidente), Directiva 2003/42/CE (privind raportarea evenimentelor), Regulamentul (CE) nr. 261/2004 (privind refuzul la îmbarcare), Directiva 2000/79/CE (privind timpul de lucru în aviația civilă) și Directiva 2003/88/CE (privind timpul de lucru), prevăzute în anexa I;
- (iv) separă furnizorii de servicii de trafic aerian de organismul de reglementare, înființează sau desemnează un organism de supraveghere a serviciilor de trafic aerian;
- (v) ratifică Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional (Convenția de la Montreal);
- (vi) face suficiente progrese în aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat și concurență incluse într-un acord menționat la articolul 14 alineatul (1) din acordul principal sau în anexa III, după caz.

(2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, MINUK aplică prezentul acord, inclusiv întreaga legislație prevăzută în anexa I.

*Articolul 4***Dispoziții tranzitorii**

(1) Sub rezerva dispozițiilor articolului 1 alineatul (1) din acordul principal:

- (a) pe durata primei perioade de tranziție:
 - (i) transportatorilor aeriени comunitari și transportatorilor aeriени titulari ai unor licențe eliberate de către MINUK li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între orice punct din Kosovo și orice punct dintr-un stat membru CE;
 - (ii) transportatorii aeriени comunitari nu pot fi deținuți majoritar sau controlați efectiv de către MINUK sau de către rezidenți din Kosovo, iar transportatorii aeriени titulari ai unei licențe emise de MINUK nu pot fi deținuți sau efectiv controlați de statele membre ale CE sau de resortisanții acestora;

- (b) pe durata celei de-a doua perioade de tranziție:
- (i) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate de către MINUK li se permite să-și exercite drepturile de trafic prevăzute la alineatul (1) litera (a) punctul (i);
 - (ii) transportatorilor aerieni comunitari li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în Kosovo și alte părți asociate și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct dintr-un stat membru CE;
 - (iii) transportatorilor aerieni titulari ai unor licențe eliberate de către MINUK li se permite să-și exercite în mod nelimitat drepturile de trafic între puncte situate în diferite state membre CE și li se permite să schimbe, în orice punct, o aeronavă cu o altă aeronavă, cu condiția ca acel zbor să facă parte dintr-un serviciu care deservește un punct din Kosovo.
- (2) În sensul prezentului articol, „transportator aerian comunitar” desemnează un transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către un stat membru CE, Norvegia sau Islanda.
- (3) Articolele 7 și 8 ale acordului principal nu se aplică până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, fără a aduce atingere obligației MINUK și a Comunității de a acorda licențe de operare, în conformitate cu actele menționate în anexa I, transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul statelor membre CE sau al resortisanților acestora și transportatorilor aerieni care sunt deținuți majoritar sau se află sub controlul MINUK sau al unor rezidenți din Kosovo, de la sfârșitul primei perioade de tranziție.

Articolul 5

Convenții și acorduri internaționale

În măsura în care legislația prevăzută în anexa I prevede obligația de a deveni parte a convențiilor sau acordurilor internaționale, este avut în vedere statutul special al MINUK, în temeiul legislației internaționale.

Articolul 6

Siguranța navigației aeriene

- (1) La începutul primei perioade de tranziție, MINUK participă cu statut de observator la activitatea Agenției Europene pentru Siguranță Aeriană.
- (2) La sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, comitetul mixt înființat în conformitate cu articolul 18 din acordul principal stabilește în mod explicit statutul și condițiile pentru participarea MINUK la Agenția Europeană pentru Siguranță Aeriană.
- (3) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește siguranța, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator aerian titular al unei licențe eliberate de către MINUK pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre sau în interiorul Comunității Europene să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice de siguranță. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.

Articolul 7

Securitatea aviației

- (1) La începutul celei de-a doua perioade de tranziție partea confidențială din legislația în domeniul securității prevăzută în anexa I este pusă la dispoziția autorității competente a MINUK.
- (2) Până la sfârșitul celei de-a doua perioade de tranziție, în cazul în care sunt identificate deficiențe în ceea ce privește securitatea, Comunitatea Europeană poate cere ca autorizația unui transportator titular al unei licențe eliberate de către MINUK pentru a opera pe rute aeriene spre, dinspre Comunitatea Europeană sau pe teritoriul acesteia să fie acordată cu condiția unei evaluări specifice în domeniul securității. Această evaluare este efectuată de către Comunitatea Europeană în mod expeditiv, în scopul evitării oricărei întârzieri exagerate în exercitarea drepturilor de trafic.